

OZIĘBNAĆ (15) *vb pf*

o jasne.

inf oziębnać (3). ◇ *fut* 3 *sg* oziębnie (5). ◇ 3 *pl* oziębnią. ◇ *praet* 3 *sg f* oziębła (3). ◇ 3 *pl subst* oziębły (2). ◇ *imp* 2 *sg* oziębni(e)j (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. *Stracić ciepło, stać się zimnym, ostygnąć; defrigescere Mącz, Cn; frigescere Mącz; refrigescere Cn* (7) : Defrigescere, idem significat quod Frigescere, Oziębnać. *Mącz* 80c; bo iż [woda] przez meaty/ niż iéy początek/ zimniejszyé bieży wnet oziębnać musi *Oczko* 11.

W przen (1) : Wnidź do poźwy twey: wzdám oziębniey [!] á včichniey [*refrigerare et sile Vulg Ier* 47/6; ochłodź sie y vmilkni *Leop*; ochłodź sie (*marg*) vśmierz sie, H. (-)/ á vmilkni *WujBib*]. *PowodPr kt.*

a. *O organizmie ludzkim* (3) : Iż gdy sie kto lęka á boi, tedy wżytko ciepło przyrodzone opuścziąc członki wierzchnie wstępnie w nątrz [...]. Także gdy członki one oziębnią tedi pori w ktorich włofi ftarczą zamkną sie á włofi z nich wypadaią *GlabGad* B2v; ia tu ftąrego rozumiem/ nie tego który iuż fobą nie włada/ á w ktorým thák bårzo y krew oziębła/ y wewnętrzne sklepy ofłabiály *Górndworz* L12v.

Przen (1) :

Fraza: »serce [w kim] oziębło« = opuściła kogoś odwaga (1): Sercá w ludziach oziębły/ ftrách nas *Tátárzyná. KochDryas* A2v.

b. *O spadku temperatury powietrza (bezosobowo)* (1) : Zamarznie a oziębnie. *FalZioł* V 55.

2. *Stracić siłę przeżywania uczuć (o starym człowieku)* (1) : áby ono żniwo/ ná ktore miłość robiła (gdy iuż człowiek poniekąd oziębnie) tym mnief wdzięczne było *Górndworz* Dd4v.

3. *Stracić siłę oddziaływania (o uczuciach i przekonaniach)* (7) : A prze rozmnożenie nieprawości oziębnie (*marg*) ołtydnié (-) miłość [*refrigescet caritas*] wielá ich *MurzNT Matth* 24/12; iáko miałá powftać náuká czártowfka/ y iáko miałá oziębnać prawdá/ y iáko miałá zniszczyć íprawiedliwość *RejAp* 166v; V wielu ich ozyębła oná dawna zápalczywość/ ktorą s początku gdy fłyfzeli prawdziwą Ewányelią/ vmyfły práwie wżytkich pałály. *RejPosRozpr* c4; nie trzebá sie dziwować że tak bårzo ozyębła náuká w fłucháczoch fłowá Bożego. *RejPosWstaw* [143²]v; Przeto też náuki oziębły [*studia literarum frigent*]/ rozumy ołobne [...] biorą sie zá te náuki/ z ktorýchby pożytek iáki mieć mogli *ModrzBaz* 135v; *ActReg* 95; A iż sie rozmnoży nieprawość: oziębnie miłość [*refrigescet caritas*] wielá ludzi. *WujNT Matth* 24/12; [*BudArt* b8].

Synonimy: 1. ochłodnąć, ochłodzić się, ostydnąć; 3. ostydnąć.

Formacje współrdzene cf ZIĘBIĆ.

Cf **ODZIĘBNAĆ, OZIĘBŁY, OZIĘBNIE**